

opusdei.org

Nazvao sam vas svojim prijateljima (I) - Ima li Bog prijatelje?

Bog uvijek čini prvi korak kada traži naše prijateljstvo. Ako smo njegovi prijatelji, učimo biti dobri prijatelji drugim ljudima. Ovo je nova serija članaka o kršćanskom životu.

3.07.2020.

Pitanje koje vjerojatno često dobijemo u porukama na svom mobilnom telefonu glasi: „Gdje si?“ I

mi ga sami sigurno često postavljamo svojim prijateljima i rođacima kada želimo njihovo društvo ili nas zanima kako su. Gdje si? Što radiš? Je li sve u redu? To su također riječi koje je Bog uputio Adamu i Evi u rajskom vrtu kada su „čuli korak Jahve, Boga, koji je šetao vrtom za dnevnog povjetarca.“ (Post 3,8). Stvoritelj želi šetati uz Adama i Evu. Možemo, pomalo smiono, reći da je Bog tražio njihovo prijateljstvo, a sada traži naše kako bi se u potpunosti ostvario njegov plan za sve stvoreno.

Novost koja je svakim danom sve snažnija

Iako nama ta mogućnost možda nije u potpunosti nova, u povijesti ljudske misli smatrala se prilično neobičnom. U stvari kada je Grčka kultura bila na svom vrhuncu, Aristotel je s rezignacijom prihvatio nemogućnost ljudi da

postanu Božji prijatelji jer je postojao prevelik jaz i prevelika razlika između ljudi i Boga.[1] U najboljem slučaju božanstvu se moglo ponuditi servilno poštovanje i hvala u obredima i vjerskim običajima ili se mogla steći tek konceptualna spoznaja božanske biti. No, odnos prijateljstva je bio nezamisliv.

Sveto pismo međutim često opisuje naš odnos s Bogom kao prijateljski odnos. Knjiga Izlaska je vrlo jasna u tom smislu: „Tako bi Jahve razgovarao s Mojsijem licem u lice, kao što čovjek govori s prijateljem.“ (Izl 33,11) U Pjesmi nad pjesmama, koja predstavlja odnos Boga i duše koja ga traži na poetski način, duša se često oslovljava riječju prijateljica (Pj 1,15). Knjiga mudrosti kaže da „Ona [mudrost] prelazi od naraštaja do naraštaja u duše svete i čini od njih Božje prijatelje i proroke.“ (Mudr 7,27) Iznenadujuće je kako inicijativa uvijek dolazi od Boga.

Savez koji je sklopio sa stvorenjima nije „simetričan“ kao da je odnos između ravnopravnih osoba. On je u stvari „asimetričan“: darovana nam je zahtjevna i izazovna mogućnost da razgovaramo sa Stvoriteljem lice u lice kao da je na istoj razini s nama.

Mogućnost prijateljstva koju nam Bog nudi, ta novost koju nam je pripremio, je jačala kroz cijelu povijest spasenja. Sve što nam je otkriveno u Starom zavjetu zasigurno je rasvijetljeno životom Sina Božjega na Zemlji. „Bog nas ljubi ne samo kao stvorenja, nego kao djecu kojoj u Kristu nudi istinsko prijateljstvo.“^[2] Čitav Isusov život je poziv na prijateljstvo s Njegovim Ocem. Donosi nam tu radosnu vijest s posebnom snagom i jasnoćom za vrijeme posljednje večere. Tamo u dvorani posljednje večere Isus svakom svojom gestom otvara svoje srce kako bi vodio učenike – i nas s

njima – do pravog prijateljstva s Bogom.

Iz praha u život

Evandjelje po Ivanu ima dva dijela: prvi se odnosi na Kristovo propovijedanje i čuda, a drugi na Njegovu muku, smrt i uskrsnuće. Poveznica između ta dva dijela je sljedeći stih koji nas uvodi u dvoranu posljednje večere: „Bijaše pred blagdan Pashe. Isus je znao da je došao njegov čas da prijeđe s ovoga svijeta Ocu, budući da je ljubio svoje, one u svijetu, do kraja ih je ljubio.“ (Iv 13,1) Petar i Ivan su bili prisutni, kao i Toma i Filip i ostalih osam apostola, svi ležeći na boku oslonjeni na ruku kako je bio običaj u to vrijeme. Na temelju Ivanovog teksta možemo zaključiti da je stol vjerojatno bio u obliku slova U s tri strane. Isus je vjerojatno sjedio na prvom mjestu, a Petar nasuprot njega gdje su inače običavali sjediti

sluge, oči u oči s Isusom. U jednom trenutku Isus ustaje i obavlja obred koji je možda Njegova Majka često činila njemu kada je bio mali. Uzima ručnik i posudu i pere prašinu s nogu prijatelja.

Prah zemaljski je simbol prisutan već na prvim stranicama Svetog pisma. U priči o stvaranju čitamo da je „Jahve, Bog, napravio čovjeka od praha zemaljskog i u nosnice mu udahnuo dah života.“ (Post 2,7) Kako bi od praha zemaljskog, nežive i mrtve tvari koja se ne može povezati, stvorio život, Bog „čovjeku u nosnice udahne dah života. Tako postane čovjek živa duša.“ (Post 2,7) Od tog trenutka čovjek osjeća napetost koju u njemu izaziva to što je ujedno i prah zemaljski i duh, a ona se ogleda u neprestanom suočavanju s ograničenjima tijela i neograničenim potrebama duha. No, Bog je puno snažniji od naših slabosti i izdaja.

U dvorani posljednje večere se ponovno pojavljuje prašina od koje smo sazdani. Krist se nagine nad prašinu na nogama svojih prijatelja kako bi ih nanovo stvorio i u njima obnovio odnos s Ocem. Isus nam pere noge i time pobožanstvenjuje prah zemaljski od kojeg smo stvoreni i omogućuje je nam da imamo dijela u prijateljstvu koje ima s Ocem. U toj dirljivoj atmosferi bliskosti govori svojim učenicima: „... vas sam nazvao prijateljima jer vam priopćih sve što sam čuo od Oca svoga.“ (Iv 15,15) Isus s nama dijeli svoj život, svoju sposobnost da ljubi, da oprostí da bude prijatelj do kraja.

Svi smo iskusili kako nas dobro prijateljstvo mijenja. Možda danas bez njega ne bismo bili iste osobe koje jesmo. Ako smo prijatelji Božji, naša sposobnost da budemo prijatelji ljudima oko nas raste. Poput Krista im možemo prati noge, sjediti za stolom s nekim tko će nas izdati i

imati ljubavi za nekoga tko nas ne razumije ili odbija naše prijateljstvo. Misija kršćanina u svijetu je „otvoriti se poput lepeze“[3] drugima oko nas jer Bog stalno daje svoj dah prašini od koje smo stvoreni i obasjava sve odnose svojim svjetlom.

Ususret zajedništvu

Vidjeli smo da je prijateljstvo koje nam Isus nudi znak bezgraničnog Božjeg povjerenja u nas. Nakon dvadeset stoljeća Krist s nama svakodnevno i dalje dijeli sve što zna o svom Ocu kako bi nas privukao prijateljstvu s Njim. No, naš odgovor mora biti osoban. „Odgovaramo na to prijateljstvo sjedinjujući svoju volju s Njegovom i čineći ono što od nas želi. (usp. Iv 15,14)“[4]

Pravi prijatelji žive u zajedništvu. U dubini duša žele iste stvari i čeznu za srećom drugoga. Ponekad riječi nisu potrebne kako bi se razumjeli. Čak se kaže da je jedan od najvećih znakova

duboke povezanosti to što se smijemo istim stvarima. Kada se radi o Bogu, zajedništvo je puno više od iscrpljujućeg napora kojem je cilj samo ispuniti zahtjeve – to je stav koji nije primjeren prijateljstvu. Baš suprotno – zajedništvo znači provoditi vrijeme s drugom osobom i praviti jedan drugome društvo.

Sveti Ivan, četvrti evanđelist, nam je dobar primjer. Nakon što je Isusu dopustio da mu opere noge, pun povjerenja se naslonio na Gospodinovo rame za vrijeme posljednje večere. Nakon toga je, možda i nerazumijevajući što se događa, odbio napustiti svog najboljeg prijatelja te je bio uz Njega u Njegovoj patnji. Ljubljeni učenik je je dopustio da ga Isus promijeni pa je Bog malo po malo uklonio prašinu s njegova srca. „Naše iskupljenje se događa u zajedništvu volja: kao Isusovi prijatelji postajemo prijatelji Božji. Što više volimo Isusa, bolje ga

poznamo i to više raste naša prava sloboda i naša radost zbog otkupljenja.“[5]

Na posljednjoj večeri Isus nam pokazuje tajnu dobrog prijateljstva: „Kao što loza ne može donijeti roda sama od sebe, ako ne ostane na trsu, tako ni vi ako ne ostanete u meni.“ (Iv 15,4) Isus želi upotrijebiti naše srce kako bi ljubio druge. Bez Njega ne možemo biti prijatelji u potpunosti, do kraja. „Bez obzira na to koliko ljubite, nikada nećete ljubiti dovoljno.“ kaže sveti Josemaria. „Ako volite Gospodina, nema niti jednog stvora za kojeg nećete imati mjesta u svom srcu.“[6]

„Gdje si?“ pitao je Bog naše praroditelje. Danas također želi započeti razgovor s nama. Ni najbriljantniji filozofi nisu mogli zamisliti Boga koji traži našu blizinu, koji je toliko čeznuo za našim prijateljstvom da je pristao biti

pribijen na križ kako bi zauvijek imao širom otvorene ruke za nas. Pošto smo pristali na ludost takve ljubavi, i mi osjećamo želju raširiti velikodušno ruke za sve ljude oko nas i reći: „Gdje si? Je li sve u redu?“ A kroz prijateljstvo koje nudimo, možemo pomoći oživjeti ljepotu stvorenja.

Giulio Maspero and Andrés Cárdenas

[1] Aristotle, Nikomanova etika, 1159a, 4-5

[2] Fernando Ocariz, Pastoralno pismo, 1. studenog 2019., br. 2

[3] Usp. Sveti Josemaria Escriva, Brazda, br. 193

[4] Fernando Ocariz, Pastoralno pismo, 1. studenog 2019., br. 2

[5] Joseph Ratzinger, Homilija na misi *pro eligendo pontifice*, 18. travnja 2005.

[6] Sveti Josemaria Escriva, Križni put, osma postaja, br. 5

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/nazvao-sam-vas-svojim-
prijateljima-i-ima-li-bog-prijatelje/](https://opusdei.org/hr-hr/article/nazvao-sam-vas-svojim-prijateljima-i-ima-li-bog-prijatelje/)
(3.08.2025.)